

מסורת הש"ס

א) ע'י מ'י חולין מ"ה ד"ה סיון פסחים צ. יבמות פג: ע"ז נג: חולין מ ע"ע כלאים פי"ז מ"ד, (ג) נפסחים ז. ב"ק יב: עו. טהרותין ק"ג: א) קידושין נג: ב"ק יב: ב"ב קנב: טורות נג: תמורה מ. ת"כ ויקרא חובה פריש יב פרק כ"ב ה"ג, ירושל' ב"ק פ"א ה"ב, (ד) [לעיל א]. מנחות פג. חולין ז. תמורה יא: כה. כריתות כג: מדה מ"א, (ה) ליתא בח"ג, (ו) דברים סה, (ז) ע"י מתי' תמורה כז: ד"ה קסבר דמתלוי בע"א, (ח) ע"י מ'י ב"ק מז. ד"ה מ"ט טהרותין פ: ד"ה עובדן.

גליון הש"ס

הוס' ד"ח וקסבר רבי' וי"ל דנקט רובא. עיין לעיל ק"ד פד ע"י מוס' ד"ה ומולא:

שינויי נוסחאות

א) ג"ל ברבעו (ביש, ובין דרש"י: ב) ג"ל הן (י"ש"ס: ג) מצינו מוקצה ונעבד עוברת כוכבים ממק (י"ש"ס), ובכתיב' ליתא נמי מצינו בקריש' קלים. ועי' דק"ס: ד) כ"כ"ל נוסף וטריפ"י [ה] להו (י"ש"ס: ז) ככתב'י ר"יש לרבנן, וכה' כתיב'ת ל"מ ובפרי"ד ע"ש, ועי' א"ח כ: ז) כ"כ"פ ר"י"ם: ח) תועד במעי' אמן קודם כו' ל"ל (י"ש"ס: ט) ג"ל אי (כ"י"ס: י) ג"ל דבתיב רק (י"ש"ס: יא) מה היום להקריב (י"ש"ס: יב) ג"ל הקריבו ר"א (י: י"ש"ס) איש יהודיים שבכם ל"ל (י"ש"ס: יד) קדושים משום אתנן ומחיר נקט ליה דאי במעי' אמן הן קדושים לא חייל עלייהו ומיחויב בחורן. אבל משום יוצא דופן וכלאים לא אצטרך דבכל ענין ניהא. וא"ת ואי קסבר בהוייתן הן קדושים [כ"י וי"ל ר"א (בי"ש וצ"ח) ומקושיית הוס' משמע דגרסו כגמ' אימא מודה ליה ר"יש לרבנן. מנ"ס כ"אות ו. כ"כ המפרשים (ובי"ב) הע"ב (הגרי"ב) ועי' קרי"א בא] בגרסן ואם היה המום עובר ל"ל (בי"ש):

בשלמא רוצע ונרצע משכחת לה. דל"נטריך למעוטינהו מלהקריב דלקדשינהו והדר נרצעו וכיון דחזו כבר ואידחו ראוים קרינא זהו שגראו כבר ולא מימעטי מאל פתח דאיכא למימר הכי אמר קרא ואל פתח אהל מועד לא הביאו בשגראה לצא ואחר כך שטעו בחוץ

חייב אצל שער המשחלה לאחר וידוי מימעטי מאל פתח שהרי זה הביאו כשגראה לצא ומשיא' לאחר וידוי לא נראה לצא: **אלא מוקלא ונעצד**. על כרחן מקמי דלקדשינהו הוו להו מוקלא ונעצד דאי לצתר דלקדשינהו מו לא מיתסרי בהקלאה ועבודה דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו: **זה**. וכחש בעמיתו דברים שיש בהם לשס ולעמיתו: **לרבות קדשים קלי**. שהכוfer בזה ונשבע והודה חייב עליהם אשם גזילות שהן ממון גדלים דקרינא ביה וקחש בעמיתו: **דבר עוה**. וחילל אף על המוקדשים כבר הלכך ממעטי בחוץ מלהקריב קרצן דלאו בני הקרבה יניחו דכתיב (ויקרא כג) כי משחטם בהם וכל מקום שגאמר השחמה אינו אלא דבר ערוה ועבודה כוכבים: **נראה לי דה"ג אטנן ומחיר וכלאים ויואל דופן גולדות קדשים**. כלומר הך דלרצננו למעוטינהו מלהקריב קרצן ולא נפקי מאל פתח **על ז**: כרחן בשגראו כבר מיירי לא משכחת אלא גולדות קדשים ואירע להו פסול במעי' אמן דגראו לצא אל פתח אהל מועד [ה] קודם שנעשו אתנן ומחיר אם צא להקריב את אמן היו הן צאין אל פתח דאי בדאקדשינהו לא משכחת לה דאין אתנן ומחיר חל על המוקדשין לפי שאינן שלו ומקרא נפקא לן בתמורה (דף ז:) ואי בדהוו אתנן והדר אקדשינהו מאל פתח נפקי וכן כלאים ויואל דופן דאי [א] אקדשינהו משנולדו מאל פתח נפקי אלא גולדות **קדשים דמעיקרא עם אתנן נראו לצא**: וקסבר **ולדות קדשים בהוייתן הן קדושין**. בליתמן מתקדשות הלכך חל אתנן ומחיר עליהן אם נתן לה עובר של מוקדשין באתנן דלא קדיש עד שנולד: **בהוייתן (ה)**. לשון הוייה נקט בהו משום דמאשר יהיו לן נפקי לן ולדות קדשים ליקרב רק [א] קדשין אלו התמורות אשר יהיו לן אלו הולדות במסכת תמורה (דף פ:) **ור"י**. הך תלת פלוגתא דר' שמעון ורבנן במתני':

משום דמאיסי. בעודן במומן פטרי רצנן בחוץ דלא מתקבלין [ה] בפנים: **מודו ליה**. דהואיל וחזו לאחר זמן קאי בלא תעשה: **וצני יונה לא גרסינן**: **דאיחזו ואידחו אימא**. אע"ג דכי עבר מומן יראו השמא מיהא דחויין יניחו ונפטרו בחוץ: **לא פשעון קן**. בספרי [א] דריש ליה בתחילת ביות הארץ היום אנו מטלטלין את המשכן ואנו אסורין בצמה ואין אנו מקריצין אלא במשכן לפיכך כל הקרצנות כשרים להקריב משנצאו לארץ י"ד שנים של כיבוש וחילוק אנו מותרין בצמה ושם לא תעשון ככל אשר אנהנו עושים פה [א] להקריב חובות ומה אנו מותרין בה איש כל הישר צעיניו נדרים ונדבות שאינן חובה עליו אלא שיערו צעיניו להתנדב כי לא באתם עד עתה וגו' עד שתצאו אל המנוחה לשילה שאע"פ שנכנסתם לארץ בעצרכם את הירדן עדיין לא באתם אל המנוחה: **כי עייליטו לארץ**. י"ד שנים שתכבשו ותחלקו: **ישרום סקריצו**. נדרים ונדבות הקרב [א] בצמת ליצור: **חובות לא סקריצו**. איש איש [א] שבכם לא יקריב שום חובה ואפילו בצמת ליצור עד שתצאו אל המנוחה ותקריצום. אלמא חובות דגלגל מחוסרי זמן הם עד כי יבא שילה ויקריצום שם וקאמר רחמנא לא תעשון אותם בגלגל ומשמע זין בצמת ליצור זין בצמת יחיד אלמא מחוסר זמן בצמה בלא תעשה: **אי הכי**. דהך דגלגל מחוסרי זמן קריא להו:

מילקין

יונה או קלוט לר' שמעון דכיון דלא מיסתרי באכילה לא מיתסתר דתפשיניהו קדושת אמן אף על גב דבמעי אמן הן קדושין: **משום דפסולא דגופייהו**. בכל דוכתי משמע דפסול הגוף חמיר מפסולא דאתי מעלמא כדאמרין בפרק קמא (לעיל דף ד.) מה לשינוי קודש שכן פסולו בגופו ובפסחים בסוף אלו דברים (דף עג:) גמי אמרינן כל שפסולו בגופו ישרך מיד דהא [א] דמשמע הכא איפכא לאו משום דפסול הגוף קיל אלא הכי קאמר דמוס עובר ומורין שלא הגיע זמנן הפסול תלוי בגופו [א] ואם היה מוס עובר מיד והתוריים גדלין לאלתר היו ראוין אצל אותו ואת בנו אין הפסול תלוי בגופו שיעיל לו שום מיקון דלכולי יומא לא חי:

פרת חטאת פרק ארבעה עשר זבחים

קיד.

אתנן ומחיר יוצא דופן וכלאים בוואדוות קדשים. אתנן ומחיר לא מימוקס בקדשים קלים אפילו לרצי יוסי הגלילי דאף על גב דממונו הו אינו חל עליו כדדרשין פ' כל האסורין (תמורה ז:) לכל נדר פרט לנדור: וקסבר ודוות קדשים בהוייתן הן קדושים יד. וא"ת

למה לי קרא למעוטי הלא חולין גמורים יניחו ודינס כשאר חולין לישחט בחוץ דאפילו פדיון לא צעו דאין קדושה חלה עליהן כלל כדמוכת בתמורה בפרק כיצד מערימין (דף כד:) דמתן אם זכר עולה ואם נקבה זכאי שלמים ופריך כגמ' ל"ל למימר אם נקבה זכאי שלמים נקבה מי קדשה בצכורה ומשני סיפא אמתא לבהמה דהקדש וקתיפי סיפא ילדה טומטוס או אנדרוגינוס רש"ג אומר אין קדושה חלה עליהן ומפרש כגמ' [שם כה.] משום דסבר בהוייתן הן קדושים [א] ואין קדושה חלה בדבר שאין ראוי ליקרב א"כ הכא גמי לא חיילא אאתנן ומחיר וכלאים ויואל דופן וי"ל דהא דלמר רש"ג אין קדושה חלה עליהן היינו קדושת הגוף (לפדות) וליאסר בגיהו ועבודה אצל קדושת דמים איכא ליפדות שלא במוס ולכן צעי האי קרא דלא ממעטי מפתח אהל מועד בקדש [א] בזה הבית [א] ולמאן דלמר במעי' אמן הן קדושים אפילו קדושת הגוף נחתא עלייהו דתפסתינהו קדושה דלאימיה וא"ת למאן דלמר בהוייתן גמי ינימא מיגו דנחתא להן קדושת דמים נחתא להן קדושת הגוף כדאמר בתמורה בפרק אלו קדשים (דף יט: ושם) גבי מפריש נקבה לאשם ודוחק לומר רש"ג [א] סבר לה כרבי שמעון דלית ליה מיגו דלמר תמכר שלא במוס ועוד דאי כרבי שמעון אפילו סבר במעי' אמן קדושים לא חיילא עליה קדושת הגוף כדמפרש התם רבי שמעון לטעמיה דלמר כל מידי דלא חיז לגופיה לא נחתא ליה קדושת הגוף וגם אין לפרש דשאני מפריש נקבה דחזי לשאר קרצנות ושייך מגו טפי דהא אפילו בטרפה אשכחן דלמרין מגו בסוף י"ש בקרצנות (שם דף ה.) ונראה לפרש דהכא מיירי כגון דלאחר שנעשו אתנן ומחיר הקדשין או בעודן במעי' אמן או אחר שגולדו דכיון שהקדישן בפירוט חיילא עלייהו קדושה וא"ת ולקומה גמי הכא כמ"ד במעי' אמן הן קדושים וכגון שהקדיש בהמה מעוברת ושייר העובר כר' יוחנן דלמר צפ' כיצד מערימין (תמורה כה.) אם שייר משוייר ועשה העובר אתנן ומחיר ואחר כך הקדישן ואע"ג דרבי יוחנן אימתוב התם הא לבסוף [ה] מסיק כתיבא ועוד מני' לאוקומה בצבהמה של חולין מעוברת ועשה העובר אתנן ומחיר ואחר כך הקדישה [א] וי"ל דניחא ליה לאוקומה בפשיטות כמאן דלמר בהוייתן הן קדושים והקדישן [א] ואח"כ נתעברה ואם תאמר בזהיא דכידר מערימין (ג"ר שם) דדייק ארש"ג דסבר בהוייתן הן קדושין מרישא גמי הוה מני' למידק הכי דאם נקבה זכאי שלמים דלוקוימנא בצבהמה דהקדש ואי במעי' אמן הן קדושות לא היה יכול להפקיע קדושת הולד ויש לומר דנטר עד סיפא ומפרש לה וה"ה לרישא ואם תאמר בסוף בהמה המקשה (חולין ע.) דמתן המצברת שהפילה שילא ישליכנה לכלבים ובמוקדשין תקבר ומפרש כגמ' (שם) משום דרובא בר מיקדש היא על כרחן מדקאמר תקבר קסבר במעי' אמן הן קדושין דאי בהוייתן אמאי תקבר הא לא חיילא קדושה אלא בחיז להקרבה כדפריש' ואם כן כולה בר מיקדש היא ואמאי נקט רובא דאפי' אכלאים וגדמה תפסה קדושת אימיה אי במעי' אמן הן קדושים כדאשכחן בתמורה בסוף י"ש בקרצנות (דף ה.) דלמרין גבי כלאים טומטוס ואנדרוגינוס דאי אתה מואל אלא גולדות קדשים ולכל הפחות אמאי כמאן דלמר במעי' אמן הן קדושים * ויש לומר דנקט רובא ולא כולה משום דאיכא דמות

קדושין:

יונה או קלוט לר' שמעון דכיון דלא מיסתרי באכילה לא מיתסתר דתפשיניהו קדושת אמן אף על גב דבמעי אמן הן קדושין: **משום דפסולא דגופייהו**. בכל דוכתי משמע דפסול הגוף חמיר מפסולא דאתי מעלמא כדאמרין בפרק קמא (לעיל דף ד.) מה לשינוי קודש שכן פסולו בגופו ובפסחים בסוף אלו דברים (דף עג:) גמי אמרינן כל שפסולו בגופו ישרך מיד דהא [א] דמשמע הכא איפכא לאו משום דפסול הגוף קיל אלא הכי קאמר דמוס עובר ומורין שלא הגיע זמנן הפסול תלוי בגופו [א] ואם היה מוס עובר מיד והתוריים גדלין לאלתר היו ראוין אצל אותו ואת בנו אין הפסול תלוי בגופו שיעיל לו שום מיקון דלכולי יומא לא חי:

עין משפט נר מצוה

יז א מ"י פ"ד מהלכות אסורי מונח ה' ה':

תורה אור השלם

1. נפש כי תחטא ומקלה מעל בידוהּ ובחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגול או עשק את עֲמִיתו:

ויקרא ה, כא
2. לא תעשון בכל אשר אִנְרַצְנוּ עֲשִׂים פה היום איש כל הַיּוֹשֵׁר בְּעֵינָיו:

מוסף רש"י

ומעלה מעל בה'. ומחש בעמיתו, גבי שטותה הפקדון חמיב (בי"ב יב.). ושבע על שקר וחזר והודה והוציא את אשמו (ושב"ס ב"ב קכב:) לרבות קדשים קלים שבהן ממונו. הא דכתיב דה' לרבות קדשים קלים, אשם הפקדו כהמת שלמים אלא כחיו וכפר ושבע והודה משלם קין וחומש ואשם (בי"ק שם בכורות נג: תמורה ח.), אע"ג דאין נשבעין על ההקדשות והשבע עליהן והודה אינו מחייב אשם של שטותה הפקדון דחשט בעמיתו כתיב, הני אימרכו להו מזה, וכחש בעמיתו גמי קרינא ביה, לפי שכן ממנו (קדושין נב: ובג"י י"ז ב"ק יב.) דקרינא ביה דה' ובעמיתו, דכתיב ומעלה מעל דה' וכחש בעמיתו שלם, ושלמים יש בהם לה' ובעמיתו (בכורות שם), שכן ממנו של חטוי וקרען ביה דה' וכחש, בעמיתו וכחש (בי"ק שם.) כשאר גול ממון, שהרי ממנו הן, והשכר והעור של ואין לגבוה אלא לשון שני וכן הוא אומר (דברים כז) וימעל דה' אליהו, וכן בסוטה הוא אומר (במגדה ה) איש איש כי תשטת אשמו ומעלה ט מעל בתיב, דהא מעילה תחש ליכא בשלמים, כדפרישית דמעמיתו להו כתיב' דמעמית קדשי ה' צניהם מן ההקדש גבי מעילה (ושב"ס ב"ב שם) בהוייתן הן קדושים. כשנלטינן הן קדושים ולא במעי' אמן (מנחות פג. מכת"י תמורה יא.), ולכי נקט לשון כתיבין, משום דהא דולדות קדשים קדושים נפקא לן בפ"ק דבכורות מיהו לן, דכתיב רק קדשין אלו התמורות, אשר יהיו לן אלו הולדות (מנחות שם ובג"י כ"ד יתות כב:)